

In het onderzoeksverslag dat geheel door anderen is uitgevoerd en dat door de pedagoog, zonder voorbehoud, is ondertekend wordt didactische resistentie aangenomen maar onvoldoende gemotiveerd. Er wordt voorts onvoldoende gemotiveerd waarom een onderzoek gericht op het bestaan van dyslexie en/of een auditief verwerkingsprobleem geëigend zou zijn, terwijl van didactische resistentie geen sprake was. Uit het onderzoeksverslag wordt niet duidelijk of en hoe is overwogen om terug te koppelen, af te stemmen en te overleggen met de basisschool en de school voor VO. Ook wordt in het onderzoek niet duidelijk gemaakt of de door het BAO en VO geboden begeleiding en behandeling zijn betrokken in de hypothesevorming en de onderzoeksoepzet. De pedagoog voert na afronding van het onderzoek gegevens aan die niet in het onderzoeksverslag zijn opgenomen. De dyslexieverklaring is onvoldoende toegespitst op de onderwijskundige behoeften van S. De pedagoog zet haar handtekening onder het onderzoeksverslag en de dyslexieverklaring terwijl zij zelf geen onderzoek bij S. heeft gedaan. De advocaat van de pedagoog handelt op laakbare wijze; aan het College is niet gebleken dat de pedagoog niet instemde met deze handelwijze.

11-15 Uitspraak van het College van Toezicht van de Nederlandse Vereniging van pedagogogen en Onderwijskundigen, hierna te noemen: de NVO

Het College van Toezicht, hierna te noemen het College, bestaande uit L.C. Mulder, G.J. van Egmond, B.J. van Leeuwen, C.P. Dijkstra en N. Rombout (lid per 13 november 2012), beraadslaagt en besluit in voltallige samenstelling.

Het College heeft het volgende overwogen en beslist omtrent de door mevrouw drs. X, lid NVO, hierna te noemen klaagster, ingediende klacht tegen mevrouw drs. Y, lid NVO, hierna te noemen verweerster.

1 Het verloop van de procedure

Op 20 oktober 2011 ontvangt het College een klachtschrift d.d. 18 oktober 2011, met zeven bijlagen. Het College verklaart de klacht ontvankelijk en vraagt verweer. Op verzoek van gemachtigde voor verweerster wordt veertien dagen uitstel verleend. Het verweerschrift met dertien bijlagen d.d. 19 januari 2012 wordt ontvangen op 20 januari 2012. Klaagster ontvangt een afschrift. Gemachtigde voor verweerster tekent in het verweerschrift bezwaar aan tegen het ontvankelijkheidsbesluit omdat klaagster in de klacht namen van cliënten van verweerster noemt, t.w. een leerling van klaagsters VOschool en diens ouders. Het College legt aan klaagster de keuze voor om de klacht opnieuw in te dienen met toestemming van de leerling en zijn ouders of om het klachtschrift en de bijlagen geanonimiseerd opnieuw in te dienen. Het klachtschrift en de bijlagen worden in afwachting van het besluit van verweerster niet opgenomen in het dossier. Op 15 maart 2012 ontvangt het College van klaagster een geanonimiseerde versie van het klachtschrift alsmede een geanonimiseerde repliek d.d. 12 februari 2012 met vijftien bijlagen. Het College verklaart de klacht ontvankelijk en voegt klacht, verweer en repliek toe aan het dossier.

Het College besluit om een deskundigenoordeel in te lassen. Twee onafhankelijke deskundigen ontvangen kopieën van klacht, verweer en repliek (alle volledig geanonimiseerd). Het College verzoekt hen om te onderzoeken of verweerster het diagnostisch onderzoek bij de leerling volgens de regelen der kunst heeft uitgevoerd. Op 29 mei 2012 ontvangt het College het deskundigenbericht z.d. van W, en op 30 mei 2012 het deskundigenbericht z.d. van Z. Klaagster en verweerster ontvangen een afschrift.

Op 10 juli 2012 wordt de dupliek d.d. 9 juli 2012 met 20 bijlagen van verweerster ontvangen.

Op 22 augustus 2012 volgt een reactie d.d. 21 augustus 2012 van klaagster op de deskundigenberichten; op 28 augustus 2012 een reactie van verweerster d.d. 28 augustus 2012 op de deskundigenberichten.

Het College besluit om een hoorzitting te houden en deelt dit aan partijen mee. Zij worden opgeroepen om op 31 oktober 2012 te verschijnen. Klaagster wenst gescheiden te worden gehoord. Het verzoek van het College om toch voor een gezamenlijke zitting te verschijnen wordt door klaagster overwogen maar zij besluit opnieuw dat zij buiten aanwezigheid van verweerster wil worden gehoord. Het College besluit dat partijen buiten elkaars aanwezigheid zullen worden gehoord. Partijen ontvangen bericht. De hoorzittingen vinden plaats op de reeds vastgestelde datum. Partijen brengen ieder een pleitnotitie in. Deze worden aan het dossier toegevoegd. Van de hoorzittingen is een verslag op hoofdlijnen gemaakt. Partijen worden in de gelegenheid gesteld om op de verslagen te reageren.

Op 3 december 2012 ontvangt het College de reactie d.d. 27 november 2012 van klaagster en op 11 december 2012 de reactie d.d. 11 december 2012 van verweerster. De stukken worden toegevoegd aan het dossier.

Het College acht zich voldoende geïnformeerd en besluit om tot beoordeling over te gaan en uitspraak te doen.

2 De feiten en het verloop van de gebeurtenissen

S. zit in april 2011 in 4VWO op het C. en is dan 16 jaar. In april van dat jaar voert verweerster, orthopedagoog en Gzpsycholoog, werkzaam bij instelling A., dat onderzoek, advies en behandeling aan kinderen biedt die problemen ondervinden met hun gehoor-, taal- en/of spraakontwikkeling, een onderzoek uit bij S. S. is door zijn huisarts verwezen naar A. in verband met onbegrepen laag presteren bij het vak Duits. De huisarts verwijst voor onderzoek naar auditieve verwerkingsstoornissen en/of dyslexie. Het onderzoek wordt verricht door C., logopedist en orthodidactisch medewerker, Dyslexiespecialist Master SEN. Verweerster geeft een dyslexieverklaring af voor S.

Klaagster is van mening dat het onderzoek niet volgens de geldende regels van de Stichting Dyslexie Nederland is uitgevoerd. Zij heeft bezwaren tegen de gevoerde onderzoeksprocedure en tegen de inhoud van het onderzoeksrapport en de dyslexieverklaring.

Zij meent dat verweerster in strijd met de Beroepscode NVO heeft gehandeld en dient een klacht in bij het College van Toezicht.

3. De klachten

Klaagster verwijt verweerster schending van de artikelen 6, 9, 24 en 26 van de Beroepscode NVO. Klaagsters verwijten luiden samengevat als volgt.

I Didactische resistentie niet onderzocht

Volgens de richtlijnen SDN 2008 mag een onderzoek pas worden gestart als de schoolgegevens stagnatie aantonen en als er onvoldoende verbetering optreedt na een periode van extra begeleiding van drie tot zes maanden. Er is geen navraag gedaan op het C. Gegevens van het C. zijn niet serieus genomen en soms zelfs verdraaid weergegeven. Verweerster stelde het niet nodig te achten nadere gegevens bij het C. op te vragen. Het is volgens verweerster de verantwoordelijkheid van ouders om nadere gegevens aan de onderzoeker aan te leveren. Verweerster stelde te handelen volgens de richtlijnen van de Stichting Dyslexie Nederland.

II Onvoldoende afstemming en overleg met de school

Bij lees- en spellingsproblemen moet er volgens de Gezondheidsraad, die verwijst naar de richtlijnen van de SDN, in een getrapte procedure door onderwijs en gezondheidszorg worden

afgestemd en samengewerkt. In dit onderzoek is er geen sprake van geweest dat instelling A. of verweerster met het C. hebben overlegd of afgestemd terwijl dit wezenlijk is om te komen tot een goed onderbouwde conclusie.

III Onderzoek niet correct uitgevoerd

Verweerster heeft niet alle benodigde en voorhanden zijnde informatie gebruikt in het onderzoek.

In het onderzoeksrapport worden enkele losse subtesten van de Dyslexie Screening Test (DST) gebruikt om de dyslexie te verklaren. De DST is echter een screeningsinstrument om de kans op dyslexie aan te tonen. Er is voorts sprake van een cirkelredenering waar het gebrek aan automatisering als verklaring van dyslexie wordt aangevoerd.

Van didactische resistentie is, in tegenstelling tot het gestelde in de dyslexieverklaring, geen sprake.

Als school heeft het C. de opdracht om elke verklaring te bekijken en op waarde te beoordelen. Wanneer een verklaring niet aan de eisen voldoet kan de school door de onderwijsinspectie ter verantwoording worden geroepen.

Klaagster heeft het dyslexierapport en het onderzoeksverslag van S. d.d. 27 april 2011 derhalve afgekeurd.

Op 17 oktober 2011 ontving klagster van de ouders van S. een gecorrigeerd onderzoeksverslag, opgesteld op 28 juni 2011 en nu ondertekend door verweerster. In dit verslag zijn enkele zaken toegevoegd, andere weggelaten. De dyslexieverklaring is niet aangepast. In de toegevoegde alinea's wordt onder andere informatie opgenomen over S' prestaties voor technisch lezen in groep 3, 4, en 5. Hij behaalde C-scores. Over spelling en dictee wordt vermeld dat hij tot en met groep 5 hiervoor matige en onvoldoende scores haalde (C-, D- en E-scores). Een C-score daarentegen is een *gemiddelde* score. Uit het leerlingvolgsysteem van groep 6, 7 en 8 wordt geen informatie vermeld over spelling en lezen. De vermeende didactische resistentie wordt derhalve gerelateerd aan zeer oude basisschoolgegevens terwijl ook van de periode van S. op het C. (brugklas tot en met halverwege 4VWO) geen gegevens worden vermeld dan wel van summier gegevens selectief gebruik wordt gemaakt. Zo wordt wel vermeld dat de docent Duits zich aanvankelijk afvraagt of er sprake is van dyslexie maar wordt niet vermeld dat deze in een later stadium concludeert dat S. bij inzet een 8,5 haalt maar dat hij meestal niet leert. Evenmin wordt vermeld dat de mentor van S. van mening is dat S. veel beter kan presteren als hij zich beter zou inzetten.

Verweerster heeft gegevens dus selectief en onvolledig weergegeven. Ook het aangepaste onderzoek is een summier en inconsistent onderzoek dat niet volgens de regels van de SDN is uitgevoerd. De conclusie van het onderzoek is prematuur en de dyslexieverklaring is derhalve ten onrechte afgegeven.

4 Het verweer

Verweerster voert met betrekking tot de bovenbeschreven klachten het volgende aan.

Op 17 februari 2011 werd S. naar instelling A. verwezen door zijn huisarts in verband met onbegrepen laag presteren bij (met name) het vak Duits. De huisarts achtte een onderzoek naar auditieve verwerkingsstoornissen en/of dyslexie noodzakelijk. Bij intake bleek S. via zijn mentor verwezen te zijn naar de huisarts voor een onderzoek door instelling A. A. heeft de gebruikelijke vragenlijsten verzonden aan de ouders en de mentor. Bij de ingevulde vragenlijst overlegde de mentor uitgebreide documentatie over de prestaties en het functioneren van S. op school.

Door A. werd besloten om geen nadere informatie op te vragen bij school omdat het zaak was om door middel van objectiverend onderzoek te beoordelen of sprake was van dyslexie bij S. en omdat A. over voldoende documentatie over S. beschikte.

Besloten werd om een onderzoek in te stellen om vast te stellen of sprake was van auditieve verwerkingsproblemen en/of dyslexie. Het onderzoek werd uitgevoerd door C., logopedist en orthodidactisch medewerker, Dyslexiespecialist Master SEN. Het onderzoek bestond uit analyse van de achtergrondgegevens, een auditief functieonderzoek (AFO), een logopedisch onderzoek en een psychologisch-didactisch onderzoek, waaronder vijf subtesten van de DST. De conclusie aan de hand van deze onderzoeken was dat sprake is van dyslexie.

Op basis van een beoordeling van het onderzoek heeft verweester op 27 april 2011 een dyslexieverklaring afgegeven. Dit was voor verweester het eerste moment dat zij betrokken raakte bij de diagnostiek van S.

Verweester heeft klagsters bezwaren besproken met een collega-logopedist en met C. en in een multidisciplinair teamoverleg. Het gehele team bleek achter de dyslexieverklaring en de gevolgde procedure te staan. Wel werd geconcludeerd dat het verslag op enkele onderdelen wat 'onhandig' was geformuleerd. Het verslag zou daarom op enkele punten aangepast moeten worden. Op 7 juni 2011 heeft verweester telefonisch met klagster gesproken over de geuite bezwaren. Verweester zegde toe het verslag op enkele onderdelen enigszins te zullen (laten) aanpassen en het verslag dan aan ouders te zullen toezenden. Op 28 juni 2011 is een gecorrigeerd verslag vastgesteld dat mede ondertekend werd door verweester. De wijzigingen waren minimaal en hadden voornamelijk betrekking op de achtergrondgegevens en de didactische resistentie van de leerproblemen. De conclusie dat sprake was van dyslexie veranderde niet.

Met betrekking tot het eerste klachtonderdeel merkt verweester het volgende op.

I De SDN meent dat het aantonen van didactische resistentie geheel terecht is als het om jonge kinderen gaat. Volgens de SDN staat in de literatuur echter nergens dat ook (jong)volwassenen eerst een periode van remediëring door moeten alvorens didactische resistentie kan worden vastgesteld. Bij (jong)volwassenen, met een veel langere leergeschiedenis dan jonge leerlingen, is het inlassen van een periode van behandeling zelden nodig. De psycholoog of orthopedagoog moet per geval bepalen (op basis van alle onderzoeksgegevens) of er wel of niet nog behandeld moet worden alvorens de diagnose gesteld kan worden. Het verwijt van klagster is derhalve niet terecht. Verweesters besluit om niet tot een periode van behandeling of begeleiding over te gaan is niet onzorgvuldig te noemen.

Met betrekking tot het tweede klachtonderdeel merkt verweester het volgende op.

II Voor verweester waren er verschillende redenen om genoeg te nemen met de uitgebreide documentatie die was ontvangen van de school en van de ouders.

Instelling A. beschikte daarnaast over het volledige leerlingvolgsysteem van de basisschool. De verstrekte gegevens waren zodanig uitgebreid dat geen behoefte bestond aan nadere informatie; er bevond zich onder andere een uitgebreide brief van klagster waaruit voldoende bleek op basis waarvan zij van oordeel was dat vooralsnog geen reden bestond om te denken aan dyslexie en beter eerst een periode van begeleiding zou kunnen volgen.

Het is binnen A. geen standaardbeleid om met eerdere beoordelaars contact op te nemen, dit kan de objectiviteit van het onderzoek schaden.

De ouders van S. hadden enkel toestemming gegeven voor het uitwisselen van informatie met de mentor. Instelling A. ging er destijds vanuit dat klagster op de hoogte was van het verzoek van de mentor aan A. en dat gegevens die zij van belang achtte via de mentor aan A. zouden worden verstrekt. A. had geen enkele reden om te vermoeden dat klagster niet op de hoogte was. Het onderzoek ter objectivering van dyslexie kon zeer wel uitgevoerd worden zonder nadere informatie of de professionele opinie van klagster te vernemen. A. had zelf voldoende gekwalificeerd personeel in dienst om (het dossier van) S. adequaat te kunnen beoordelen. Dat verweester besloot om geen verdere gegevens op te vragen en om geen contact met klagster op te nemen kan geen schending van de Beroepscode opleveren omdat er geen regel is, ook

niet in de Beroepscode, die dit voorschrijft.

Klaagster stelt dat gegevens van het C. niet serieus genomen zouden zijn en zelfs verdraaid. Onduidelijk is op welke gegevens klaagster doelt. Toen klaagster wees op enkele zinsneden die naar haar mening niet (geheel) klopten of wat onhandig geformuleerd waren, heeft aanpassing van het verslag plaatsgevonden.

Met betrekking tot het derde klachtonderdeel merkt verweerster het volgende op.

III Klaagster verwijt verweerster dat er losse subtesten van de DST zijn gebruikt terwijl die test – volgens klaagster – bedoeld is om de kans op dyslexie aan te tonen. Klaagster verwijt verweerster dat er een cirkelredenering wordt aangevoerd en dat er over didactische resistentie wordt gesproken terwijl daar geen sprake van is.

Het laatste verwijt is al onder het eerste klachtonderdeel besproken.

S. is niet louter vanwege een vermoeden van dyslexie verwezen naar instelling A. Beoordeeld diende te worden of sprake was van auditieve verwerkingsproblemen en/of dyslexie. In dat kader zijn verschillende tests afgenomen. De subtesten van de DST zijn, zoals te doen gebruikelijk bij instelling A., gebruikt omdat deze complementair zijn aan de andere onderzoeken die plaatsvonden.

Klaagster legt niet uit wat zij bedoelt met een cirkelredenering. Verweerster kan zich niet verweren tegen een dergelijk ongemotiveerd verwijt.

Verweerster verzoekt het College om de klacht van klaagster gericht tegen verweerster ongegrond te verklaren.

5 De repliek

Klaagster meldt in repliek dat zij zeer veel moeite heeft met het indienen van een klacht tegen een collega-Gzpsycholoog. Zij heeft er geen persoonlijk belang bij. Zij voelt zich op grond van haar beroepscode verplicht om het handelen van verweerster aan de beroepsvereniging voor te leggen. Gzpsychologen moeten elkaar in hun handelen bewaken om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te waarborgen.

Bovendien is er het belang van de school. Het C. wil leerlingen met een dyslexiediagnose goed onderwijs bieden en de benodigde faciliteiten verlenen. Onterechte of voorbarige diagnoses gaan ten koste van de zorg voor leerlingen die dit daadwerkelijk nodig hebben en tasten het moreel van docenten aan.

In repliek merkt klaagster op dat zij niet betwist dat S. mogelijk dyslexie heeft, zij acht de diagnose echter niet aangetoond met het onderhavige onderzoek.

Over de mentor wordt beweerd dat zij S. voor een dyslexieonderzoek verwezen zou hebben. Dit is pertinent onjuist. De mentor verklaart aldus in productie 10.

Verweerster stelt dat instelling A. een gecombineerd onderzoek uitvoerde met een tweeledige vraagstelling: auditieve verwerkingsproblematiek en/of dyslexie?

Verweerster stelt dat subonderdelen van de DST zijn gebruikt - zoals te doen gebruikelijk bij instelling A. – omdat deze complementair zijn aan de andere onderzoeken die plaatsvonden. De ‘andere onderzoeken’ blijken te bestaan uit testen naar auditieve functies en logopedisch onderzoek in het kader van een onderzoek naar auditieve verwerkingsproblemen.

Volgens klaagster worden geen auditieve verwerkingsproblemen gesignaleerd, ook geen woordvindingsproblemen. Alleen het geheugen voor losse woorden scoort minder maar hiervoor is een onduidelijk benoemd onderzoeksinstrument gebruikt dat niet in de COTAN-testdatabase staat. In de dyslexieverklaring wordt desondanks vermeld: “een beneden gemiddelde capaciteit

van het korte termijn geheugen”.

Voor wat betreft het onderzoek naar dyslexie bestaan de ‘andere onderzoeken’ alleen uit de woordleestesten en de intelligentietest Raven SPM (een test die niet voorkomt in de COTAN-testdatabase) en die niet gebruikt had mogen worden.

Het geheel van gebruikte instrumenten in het kader van een dyslexieonderzoek is dus nogal beperkt.

De genoemde subtesten van de DST kunnen als aanvulling worden gebruikt maar zijn onvoldoende om dyslexie aan te tonen. Deze DST beoogt louter de kans op dyslexie te bepalen. Aldus zijn fonologische problemen onvoldoende aangetoond.

Bovendien scoren de zes subtests op één na allemaal gemiddeld of hoger.

In de conclusie van het psychologisch-didactisch onderzoek worden uitspraken gedaan die onjuist zijn. S. haalt percentiel 5 op de Raven. Hierover vermeldt verweester “beneden gemiddelde leermogelijkheden”. Percentiel 5 betekent dat hij een IQ van lager dan 85 (zwakbegaafd) zou hebben terwijl hij in de vierde klas van het VWO zit. Dit is ongeloofwaardig en had met andere instrumenten onderzocht moeten worden.

Men concludeert dat spelling laaggemiddeld is op basis van gegevens van 3,5 jaar geleden. Bij een recent door instelling A. afgenomen spellingtest (de Twee minuten spellingtest van de DST) behaalde S. een standardscore 10, precies gemiddeld dus. De spelling is dus gemiddeld.

Verklarende factoren worden onvoldoende onderbouwd: automatisering; fonologische vaardigheid; een beneden gemiddelde capaciteit van het korte termijn geheugen. Didactische resistentie is niet aangetoond. Een goede voorbereiding door S. levert een hoog punt op bij Duits.

Volgens instelling A. was het oorspronkelijke verslag “op enkele punten onhandig geformuleerd”. Klaagsters kritiek betrof echter niet de formulering maar essentiële gegevens. Over spelling en dictee in de groepen 6, 7 en 8 is ook in het aangepaste verslag geen informatie opgenomen. De gegevens van de leerjaren 1 tot en met 4 VWO op het C. ontbreken nog steeds. In het onderzoek ontbreken dus de gegevens over een tijdspanne van zeven jaar. Als onderbouwing van de dyslexieverklaring is dit aangepaste verslag nauwelijks een verbetering. Het vertoont vele hiaten, testuitslagen zijn onjuist geïnterpreteerd en dientengevolge is de conclusie discutabel.

Als verklaring van automatiseringsproblemen worden dezelfde woordleestesten gebruikt als waaruit blijkt dat de woordleesprestatie onvoldoende is. Dit is een cirkelredenering.

Verweester is verantwoordelijk voor het onderzoek omdat zij als poortwachter moet fungeren, aldus klaagster. De Gzpsycholoog is als psychodiagnosticus verantwoordelijk voor de onderzoeksopzet, de uitvoering en de bewaking hiervan. De handtekening van de Gzpsycholoog onder een onderzoeksrapport geldt als waarmerk dat het onderzoek volgens de regels is uitgevoerd. Het onderzoek kan deels door andere medewerkers worden uitgevoerd maar dit ontslaat een Gzpsycholoog niet van de verantwoordelijkheid.

6 De dupliek

Verweester geeft aan in de dupliek gedetailleerd te zullen reageren op de verwijten van klaagster maar is nog altijd van mening dat aldus volkomen ten onrechte een bijna wetenschappelijke discussie ontstaat over ‘de beste’ aanpak bij dyslexieonderzoek. Een dergelijke discussie miskent dat het inherent is aan elke vorm van (medische) beroepsuitoefening dat er verschillen van mening bestaan over de meest optimale behandeling/diagnostiek.

Verweester heeft een oplossing geenszins in de weg gestaan en de bezwaren van klaagster serieus genomen en besproken met (vele) collega’s alvorens haar reactie inhoudelijk terug te koppelen aan klaagster.

S. werd door zijn huisarts verwezen voor onderzoek naar auditieve verwerkingsproblemen (AVP) en/of dyslexie. Er werd bij S. onderzoek gedaan naar de auditieve functies en er is logopedisch en psychologisch-didactisch onderzoek gedaan. De resultaten van het auditief en het logopedisch onderzoek sloten een auditief verwerkingsprobleem en een algemeen taalprobleem uit. Vervolgens is test- en screeningsmateriaal gebruikt om vast te stellen of sprake is van dyslexie.

Op basis van het dossier, de beschikbare achtergrondgegevens en de verkregen onderzoeksresultaten in combinatie met de leeftijd van S. kon aangenomen worden dat voldoende oefening had plaatsgevonden en didactische resistentie dus aannemelijk is.

Instelling A. is overigens tot de conclusie gekomen dat de Van Uden-test een oneigenlijke test is. Deze wordt daarom niet meer gebruikt. De Raven is inderdaad niet COTAN genormeerd. De test is ook enkel gebruikt als screeningsinstrument. De uitkomst is niet gebruikt om een klinisch waardeoordeel te vellen. Beide testen hebben echter wel degelijk een status volgens de stand van de praktijk. Er was sprake van een benedengemiddelde score die daarom als zodanig is geclassificeerd.

Verweerster merkt op dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen onderzoek in het kader van AVP/dyslexie en onderzoek waarvoor de DBC Dyslexie geldt. Laatstgenoemd onderzoek wordt vergoed door de zorgverzekeraar. S. kwam op grond van zijn leeftijd niet voor deze DBC in aanmerking. De werkwijze van een onderzoek in het kader van AVP/dyslexie verschilt enigszins van de werkwijze die wordt voorgeschreven in geval van een DBC Dyslexie. In dat geval is het Protocol Dyslexie en Behandeling uit 2006 richtinggevend. Daarin staat weinig beschreven over kinderen in het voortgezet onderwijs. In het Protocol dyslexie voortgezet onderwijs (2004) worden onderzoeksinstrumenten genoemd. In het document Diagnostiek en Indicatiestelling van dyslexie en dyslexiebehandeling zijn ook voor kinderen ouder dan 13 jaar keuzemogelijkheden voor toetsen opgenomen. De SDN doet verder geen concrete uitspraak over diagnostiek in het voortgezet onderwijs.

Instelling A. actualiseert haar testinstrumentarium met enige regelmaat.

Verweerster bestrijdt dat er een grote lacune zou zitten in de gebruikte achtergrondgegevens. In het onderzoeksverslag valt te lezen dat S. vanaf groep 4 extra begeleiding kreeg en huiswerk meekreeg. Lezen, spellen en tempo bleven tot en met groep 8 aandachtsgebieden. Op de entreetoets van groep 7 werden bovengemiddelde scores behaald voor rekenen-wiskunde en studievervaardigheden tegenover een laaggemiddelde score voor taal. Aan de latere basisschooljaren is dus wel degelijk ook aandacht besteed. Ook anderszins blijkt dat aandacht is besteed aan de prestaties van S. op de basisschool. Op basis van de scores van S. op de toetsen van de basisschool is in het verslag opgemerkt dat de taal een aandachtsgebied bleef tot en met groep 8. Instelling A. heeft de evidente discrepantie tussen taal en overige scores betrokken in de beoordeling.

Verweerster bestrijdt dat er een lacune is betreffende de periode van 1-4 VWO. De problematiek van S. is in deze periode naar alle waarschijnlijkheid verborgen gebleven. Het is bekend dat (met name oudere) leerlingen met bovengemiddelde intelligentie hun 'tekorten' kunnen compenseren en daarmee hun problemen kunnen verbloemen.

Instelling A. overweegt om voortaan – behoudens contra-indicaties – standaard contact op te nemen met de gedragswetenschapper van de school.

7 De beoordeling van de klachten

Het College stelt voorafgaand aan de beoordeling van de afzonderlijke onderdelen het volgende vast.

Verweerster verbindt haar naam en titel, zonder aantoonbaar voorbehoud, aan een onderzoek

dat geheel door anderen is uitgevoerd. Het College stelt vast dat verweerster dusdoende verantwoordelijkheid neemt voor de inhoud van dat onderzoek.

Met betrekking tot het eerste klachtonderdeel overweegt het College als volgt.

I Het College vat het klachtonderdeel op als een verwijt dat uit het onderzoeksverslag niet blijkt waarom van didactische resistentie mocht worden uitgegaan en dat niet althans onvoldoende in het onderzoeksverslag is gemotiveerd waarom er geen onderzoek naar didactische resistentie en/of didactische verwaarlozing is gedaan.

Het College stelt het volgende vast.

Bij de overgang van het basisonderwijs (BAO) naar het voortgezet onderwijs (VO) is er niet aangegeven dat er sprake was van een indicatie van lees- en/of spellingsproblemen.

Bij de screening in de eerste klas VO scoort S. bij spellen en lezen laaggemiddeld (C-4); echter niet op het niveau van de 10-15% zwakst presterende leerlingen. Vanuit de leerlingvolgsysteemgegevens van de basisschool komt er geen overduidelijk beeld naar voren dat er aanleiding is uit te gaan van dyslexie. Niet alle scores zijn op E-niveau (10-15 % van de zwakste scores), er zijn ook scores op D- en C- (gemiddeld) niveau. Alles bij elkaar is hier geen sprake van een eenduidige aanwijzing voor dyslexie. Er was sprake van problemen met begrijpend lezen, niet met technisch lezen. Er is extra huiswerk gegeven om S. sterker te maken in lezen en spellen. S. heeft goed leren lezen: het eindniveau (AVI 9) is gehaald.

Het College stelt samenvattend vast dat er bij de overgang van het BAO naar het VO op technisch leesvlak geen achterstand was of sprake van een hardnekkig probleem en didactische resistentie.

In het onderzoeksverslag d.d. 28 juni 2011 dat verweerster heeft ondertekend wordt didactische resistentie aangenomen maar onvoldoende gemotiveerd. Immers, in het onderzoek worden enkel scores uit groep 1 t/m 4 aangevoerd en deze worden gekwalificeerd als matig en onvoldoende terwijl een C-score een gemiddelde score is. Bovendien worden van groep 6 t/m 8 geen gegevens opgevoerd. Het College stelt vast dat verweerster niet bestrijdt dat deze gegevens in het leerlingvolgsysteem ontbreken.

Er wordt voorts onvoldoende gemotiveerd waarom een onderzoek gericht op het bestaan van dyslexie en/of een auditief verwerkingsprobleem geëigend zou zijn, terwijl van didactische resistentie geen sprake was.

Het College oordeelt dat verweerster, door zich met het onderzoek in dit opzicht te verenigen, niet heeft gehandeld zoals het een zorgvuldig handelend pedagoog betaamt. Verweersters handelen is daarmee in strijd met art. 26 jo art. 11 lid 1 en art. 36 lid 1 Bc.

Het klachtonderdeel is, opgevat als bovenbeschreven, derhalve gegrond.

Met betrekking tot het tweede klachtonderdeel overweegt het College als volgt.

II Het College stelt vast dat uit het onderzoeksverslag niet duidelijk wordt of en hoe is overwogen om terug te koppelen, af te stemmen en te overleggen met de basisschool en het C. Het College stelt vast dat de Stichting Dyslexie Nederland (2008) schrijft: "Communicatie en afstemming met de scholen over de aangeleverde rapportage en de daaruit voortvloeiende inhoudelijke aanknopingspunten is cruciaal. Zowel bij wel als niet ontvankelijk verklaren van de aanmelding dient teruggekoppeld te worden over de wijze waarop de informatie gewogen, gewaardeerd en beoordeeld is. *Hetzelfde geldt na de uitvoering van de diagnostiek. Ook dan is de terugkoppeling van belang over de al dan niet gestelde diagnose en de beweegredenen die daartoe geleid hebben*, evenals over de afwegingen die gemaakt zijn over het wel of niet indiceren van vergoede behandeling."

Het College stelt voorts vast dat in het onderzoek niet duidelijk wordt gemaakt of de door het BAO en het VO geboden begeleiding en behandeling zijn betrokken in de hypothesevorming en de onderzoeksopzet.

Het College oordeelt dat verweerster, door zich met het onderzoek in dit opzicht te verenigen,

niet heeft gehandeld zoals het een zorgvuldig handelend pedagoog betaamt. Verweersters handelen is daarmee in strijd met art. 26 jo art. 11 lid 1 en art. 36 lid 1 Bc.

Met betrekking tot het derde klachtonderdeel overweegt het College als volgt.

III Het College stelt vast dat verweester nadat het onderzoek was afgerond en de dyslexieverklaring was afgegeven gegevens aanvoerde die niet in het onderzoeksverslag zijn opgenomen.

Het College stelt vast dat alle relevante gegevens die nodig zijn om de conclusie van een verslag te onderbouwen, in het verslag opgenomen dienen te zijn en dat duidelijk naar voren dient te komen op welke wijze de informatie gewogen, gewaardeerd en beoordeeld is.

Het College stelt vast dat het onderzoeksverslag onvolledig is daar gegevens over het vooronderzoek en de analyse van het lezen ontbreken.

Het College stelt vast dat uit het onderzoeksverslag onvoldoende blijkt op welke wijze de leerlingvolggegevens uit het BAO en de leerlinggegevens uit het VO in de hypothesevorming en de onderzoeksoepzet een rol spelen.

Zo is er niet, bijvoorbeeld aan de hand van de Dyslexie Screening Test (DST), voorafgaand aan het AVP/dyslexieonderzoek getoetst of er sprake was van een verhoogd risico op dyslexie.

Het gebruikte testmateriaal is niet volgens de regels der kunst ingezet. Het toetsmateriaal genereert onvoldoende gegevens om tot een goede afweging te komen. Zo is er bij de onderkende diagnostiek slechts gedeeltelijk gebruik gemaakt van toetsen om het lezen te beoordelen: wel op woordniveau, maar niet op tekstniveau. Er zijn geen andere leestoetsen vermeld; gegevens uit documentatie van de basisschool zijn niet meegewogen. De leesproblemen zijn hiermee onvoldoende gediagnosticeerd. Voor het spellen is slechts één toets afgenomen en er is geen gebruik gemaakt van vrije teksten of dictees.

Bij de weging van de verkregen onderzoeksgegevens wordt afgeweken van de juiste normering.

Zo wordt een standaarddeviatie van 1 in plaats van 2 gebruikt bij een leestoets. Evenmin wordt de prestatie in een bredere context geplaatst: leesprestaties worden niet vergeleken met de Verbale Competentie van de leerling. Hierdoor wordt de betekenis van de toets niet helder.

Er wordt bij het vaststellen of er sprake is van een dyslexie typerend profiel screeningsmateriaal in plaats van toetsmateriaal ingezet bij het beoordelen van de fonologische vaardigheden. De test wordt niet volledig afgenomen en dit wordt niet gemotiveerd. Doordat er gebruik wordt gemaakt van slechts twee subtests is er sprake van onvoldoende zeggingskracht en is de meting onbetrouwbaar. Er wordt onvoldoende getoetst om te kunnen spreken van differentiaal diagnostiek. Zo wordt er niet getoetst op grafeem-foneemassociaties, of op het serieel benoemen van letters en cijfers. Dit wordt niet gemotiveerd.

Bij de verklarende diagnose, bij het verrichte intelligentieonderzoek, is het onduidelijk hoe tot de keuze van de gebruikte test is gekomen. Zo is het niet duidelijk of de test is bedoeld om enkel vast te stellen dat de leerachterstand niet samenhangt met het algemeen cognitief functioneren. Het onderzoek maakt niet duidelijk waarom de scores in het dyslexieonderzoek bij de leesprestaties niet worden vergeleken met de Verbale Competentie van een leerling in 4 VWO. In het onderzoek wordt niet gemotiveerd waarom de Raven wordt gebruikt. De tegenvallende prestatie op de Raven wordt in het onderzoek niet toegelicht of uitgelegd en er is geen aanvullend onderzoek gedaan.

Het College stelt vast dat er geen alternatieve hypothesen zijn opgesteld en onderzocht.

Er is geen rekening gehouden met andere factoren die van belang zijn bij de beoordeling van aanwezigheid van dyslexie. S. heeft het zonder doublure tot groep 4 van het VWO gebracht terwijl het BAO advies HAVO was. In klas 4 dalen de schoolse prestaties, over bijna de hele linie (met uitzondering van Engels). Duits vormt een struikelblok.

Uit een door de leerling ingevulde Schoolvragenlijst wordt afgeleid dat S. wellicht 'niet goed in zijn vel zit' en dat zijn motivatie en inzet niet optimaal zijn.

Het College stelt vast dat beide versies van het onderzoeksverslag ontoereikend zijn om tot de genomen conclusies te komen aangezien de conclusies onvoldoende worden gedragen door de in het onderzoeksverslag opgenomen onderzoeksgegevens.

Het College stelt voorts vast dat de dyslexieverklaring te algemeen is opgesteld en onvoldoende is toegespitst op de onderwijskundige behoeften van de leerling. Het onderzoek motiveert onvoldoende waarom de voorzieningen die worden voorgesteld voor S. passend zijn.

Het klachtonderdeel is derhalve gegrond.

Het College oordeelt dat verweerster, door zich met het onderzoek in deze opzichten te verenigen, en door op dit onderzoek een dyslexieverklaring te baseren, niet heeft gehandeld zoals het een zorgvuldig handelend pedagoog betaamt. Verweersters handelen is daarmee in strijd met art. 26 jo art. 11 lid 1 en art. 36 lid 1 Bc.

Ambtshalve overweegt het College voorts als volgt.

IV Het College stelt vast dat verweerster de diagnose onderschrijft door haar handtekening te zetten onder het onderzoeksverslag en de dyslexieverklaring maar dat zij zelf geen onderzoek bij S. heeft gedaan. Het College stelt voorts vast dat verweerster onvoldoende heeft kunnen motiveren ten overstaan van het College waarom persoonlijk contact van verweerster met S. en multidisciplinair samenwerken achterwege konden blijven. Verweerster schendt dusdoende art. 7 lid 4 Bc.

V Het College stelt vast dat verweerster zich in de procedure laat bijstaan en vertegenwoordigen door advocaat M. Het College stelt vast dat M. zich zonder tussenkomst van het College op 17 en 28 augustus en 1 september 2012 schriftelijk tot de deskundigen wendt, daarbij de naam van klaagster prijsgeeft en de deskundigen maant tot het aanpassen van hun deskundigenbericht, bij uitblijven waarvan hen een klacht bij een Regionaal Tuchtcollege in het vooruitzicht wordt gesteld.

Het College stelt vast dat aan het College niet is gebleken dat verweerster niet instemde met deze handelwijze van haar advocaat.

Het College oordeelt dat verweerster, door toe te staan dat advocaat M. haar op deze wijze vertegenwoordigde, niet heeft gehandeld zoals het een zorgvuldig handelend pedagoog betaamt. Verweersters handelen is daarmee in strijd met art. 11 lid 1 Bc.

8 Uitspraak

Dit alles overwegende komt het College van Toezicht tot de volgende uitspraak.

Klachtonderdeel 1, 2 en 3 zijn, opgevat als bovenbeschreven, gegrond.

Het College acht, in overweging nemende de gegrondverklaring van de genoemde klachtonderdelen, in samenhang met de ambtshalve vastgestelde verwijten, een berisping passend.

Aldus gedaan de 13^e februari 2013 door het College van Toezicht.

Mevrouw mr. drs. L.C. Mulder, voorzitter

Mevrouw mr. N. Jacobs, ambtelijk secretaris